

GŁOS POMORZA

Organ PPS na Pomorze północne, Warmię i Mazury

Rok 2

Grudziądz-Kwidzyn-Sztum-Malbork-Elbląg, poniedziałek, dnia 20 maja 1946 r.

Nr. 115

Odra — Nysa to nie jest kamień przydrożny

Każda polityka zagraniczna musi operować szerokim wachlarzem wariantów w stosunku do każdego rozpatrywanego zagadnienia. Polityka wielkich mocarstw ma oczywiście, tych wariantów więcej. Trzeba je uważnie śledzić w każdej odmianie.

W stosunku do naszej granicy na linii Odra—Nysa Łużycka pojawił się w tych dniach nowy wariant angielski. Jeden z dzienników londyńskich sformułował go w taki sposób, że ostatecznie opinia angielska zgodziłaby się na uznanie granicy polskiej na linii Odra—Nysa, ale z jakimś określeniem czasowym. Zgoda na tę granicę „na wieki” jest jakoby dla opinii angielskiej niestrawna. Wariant ten posiada głęboką subtelność polityczną. W samym środku Europy wskutek stworzenia niezwykle pomysłowego zjawiska „czasowej granicy” polityka zagraniczna święciłaby tryumfy, trzymając w niepewności i napięciu wszystkie państwa europejskie. Bo granica Odra—Nysa to nie jest tylko sprawa polsko-niemiecka, ale to jest sprawa wszystkich państw europejskich.

Granicy nie ustala się na określonej ilości lat, tylko właśnie na wieki. Wola ludzka i siły ludzkie, tworzące granice państwowe, są wprawdzie zmienne i nie raz te „wieki” trwają krócej, lub dłużej. Ale psychologiczną podstawę granicy i wogóle jej sens stanowi właśnie trwałość na wieki. Granica państwowa, a zwłaszcza granica polski na Odrze i Nysie, to nie jest rzecz, która może być przedmiotem kupieckiej kalkulacji. Życie zламаło już niejedno kupieckie obliczenie. Życie polskie złamało wszelką próbę ustalenia granicy... do odwołania.

Granica polski na linii Odra—Nysa, to nie jest kamień przydrożny, który można dowolnie przesuwać. To nie jest „akże kamyczek, który dzisiaj można kopnąć w tę, czy ową stronę. We wszystkich wariantach polityki zagranicznej wszystkich mocarstw ten polski element — jeśli wolno go nazwać kalkulacyjnym — musi być wliczony.

Andrzej Porębski.

Ograniczenia handlu zbożem zniesione

Konfiskata płodów rolnych nie może mieć miejsca

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 19. 5. Minister aprowizacji zarządzeniem z dnia 16 maja wznowił na handel bez ograniczeń na terenie całego państwa wszystkimi ziemiopłodami za wyjątkiem ziemniaków. Zarządzenie to obowiązuje niezależnie od wykonanych świadczeń rzeczowych.

Zarządzenie podyktowane jest koniecznością zrucenia na rynek w okresie przedmówka zboż w jak największej ilości, a przede wszystkim w celu polepszenia sytuacji aprowizacyjnej w kraju.

Na skutek tego zarządzenia przewozić można zboże z powiatu do powiatu oraz na teren innych województw. Zwolnienie to przyczyni się do wolnego handlu ziemiopłodami i wpłynie niewątpliwie na obniżenie cen, zwłaszcza w ośrodkach przemysłowych.

Jednocześnie zarządzenie poleca władzom wykonawczym wstrzymanie takich kolwiel konfiskat ziemiopłodów.

Góra św. Anny, 19. 5. Dzień 19 maja br. wszedł do historii Ziemi Zachodnich, jako dzień wielkiej pielgrzymki ludu śląskiego i tysięcy mas z innych dzielnic kraju na górę św. Anny, aby tu, gdzie rozegrał się dominujący akt trzeciego powstania śląskiego, oddać hołd bojownikom o polskość Śląska.

Małownicze okolice góry św. Anny zaroily się ciągnącymi ze wszystkich stron grupami ludności w strojach ludowych, ciemno-zielonymi mundurami powstańców, charakterystycznymi strojami górników śląskich, mundurami harcerzy, turowców i wiciarzy.

Obrzyjni amfiteatr u podnóża góry św. Anny zapelnily dziesiątki tysięcy uczestników uroczystości. U stóp wzgórza, na którym stanie pomnik Czynu Powstańczego, ustawiono ołtarz polowy. Obok ołtarza stoją urny zawierające ziemię z mogił powstańców z Prądniaka, Góry św. Anny, Raciborza, Opola, Tarnowskich Gór, Bytomia i innych.

Dalej Chóry Związku Śląskich Kół Spółwzajemnych, liczących około 1500 osób.

Po obu stronach ołtarza zajęły miejsca poczty sztandarowe. Około 150 000 osób znalazło miejsce w amfiteatrze, dalsze tysiące stoją na okolicznych wzgórzach. Przy odgłosie fanfar przybyli członkowie rządu: Marszałek Rola - Zymierski, Wicepremier Gomulka w towarzystwie wojewody śląskiego - dąbrowskiego gen. Zawadzkiego, wicewojewody Arka Bozka, gen. Popławskiego, gen. Sierpa oraz przewodniczącego Komitetu Wschodniośląskiego gen. Tuchomłaza i płk. Moczalowa, generalnego sekretarza tegoż Komitetu.

Po przejściu przed frontem kompanii honorowej członkowie Rządu zajęli miejsce przed ołtarzem. Mezę św. celebrował ks. biskup dr. Bieniek, kazanie wygłosił administrator apostolski diecezji opolskiej ks. biskup dr. Kominek, który oddając hołd niezłomności ludu polskiego, wezwał wszystkich Polaków do współpracy dla dobra i szczęścia Rzeczypospolitej. Po czym odśpiewano hymn Boże coś Polskę.

W czasie śpiewu przybyła sztafeta Zw. Motocyklistów z Warszawy, wioząca ziemię z mogił powstańców warszawskich z 1944 r. Urnę z ziemią powstańców gen. Zawadzki umieścił obok urn z pobożników śląskich.

Następnie prezes Zarządu Głównego Związku Weteranów Powstań Śląskich płk. Ziętek, wygłaszając przemówienie, w którym stwierdził, że powstańcy śląscy dali początek nowej orientacji narodu polskiego. Śląsk przestał być pograniczem polski, stał się dziś sercem polski, które daje jej najcenniejsze soki odywczce.

Zarządzenie będzie miało niewątpliwie duże znaczenie dla naszego rynku aprowizacyjnego i wpłynie nie tylko na obniżkę cen, lecz także na zwiększoną podaż artykułów pierwszej potrzeby.

Postanowienia poczdamskie nie będą respektowane?

Monachium, 19. 5. Amerykańskie władze okupacyjne postanowiły ożywić pracę niemieckiego przemysłu, znajdującą się w amerykańskiej strefie, w wypadku, gdyby do strefy tej nie dostarczono żywności ze strefy okupacyjnej sowieckiej. Amerykanie są zdecydowani stworzyć środki na zakup żywności dla swojej strefy. — A więc postanowienia poczdamskie nie będą respektowane?

Hamburg (ZAP). Radio moskiewskie podaje wiadomość, że w okupacyjnej strefie brytyjskiej przeznaczają się wielkie ilości

Po odegraniu hymnu narodowego wicepremier Gomulka, marszałek Polski Rola - Zymierski, wojewoda śląski - dąbrowski gen. Zawadzki i płk. Ziętek złożyli podpisy na akcie erekcyjnym budowy pomnika Czynu Powstańczego.

W chwili podpisania aktu przeleciała nad głowami zebranych tłumów eskadra samolotów, zrzucając wieniec w miejscu, gdzie wzniesione zostanie mauzoleum powstańców. W tej samej chwili na sąsiednim

wzgórzu batalion artylerii oddał kilkakrotnie salut honorowy. Wiadomość o dokonaniu tego aktu roznieśli po kraju 5.000 go. lebi wypuszczonych w tej chwili.

Następnie wicepremier i minister Ziemi Odzyskanych Gomulka wygłosił przemówienie, którego treść podamy w następnym numerze „Głosu”.

Po odegraniu hymnu narodowego zabrał głos marszałek Polski Michał Rola - Zymierski.

Przemówienie Marszałka Polski Roli-Zymierskiego

Wspaniałą perłą jest Śląsk ze swym ludem twardym jak stal

Katowice, 20. 5. W imieniu odrodzonego demokratycznego Wojska Polskiego, przodkowie zebranych Marszałek Zymierski, przypominając w wstępie swego przemówienia, że piastowski lud Śląska twardo przeciwstawiał się okrutnej polityce germanizacyjnej hohenzollernowskich Niemiec. Pomimo ucisku ze strony władz, pomimo terroru obszarników niemieckich pozostał polskim. A gdy nadeszła godzina wyzwolenia, trzykrotnie porywał za broń, by krwią własną przypieczerować swą niezłomną wolę przyłączenia się do Ojczyzny. Bohaterzy powstania śląskiego dobrze zasłużyli się Polsce.

Znaczenie powstań śląskich polega nie tylko na ich skutkach materialnych. Miały one przede wszystkim ogromne znaczenie moralne. Bohaterzy powstańcy, górnicy, żołnierze polskości weszli na zawsze do naszego Panteonu chwwały narodowej, jako jeszcze jeden dowód patriotyzmu mas ludowych, które nigdy nie skapily Ojczyźnie swej krwi serdecznej.

Trzy razy upadały powstania śląskie pokonywane przez przewagę wroga, zła wolę Komisji sojuszniczej i karygodną bezczynność i niedbalstwo kapitalistycznych i obszarńniczych sfer rządzących w Polsce. Tu do walki o swą polskość wystąpił chłop i robotnik, który walczył nie tylko o wyzwolenie narodowe, lecz gospodarcze o postęp społeczny, a to nie było na rękę ówczesnym rządcom polski. Ich ideałem była Polska zastojna społeczna obszarńników i wielkich przemysłowców, a nie chłopów i robotników.

Trzecie powstanie śląskie, którego 25-tą rocznicę dziś świętujemy pokazało światu, że Polacy na Śląsku nigdy nie zgodzą się na powrót pod jarzmo prusackie i, choć wobec 40 000 armii niemieckiej musieli ustąpić, wróg dobrze połamał sobie zęby, zanim po 2-tygodniowych bojach zdołał zepchnąć powstańców z ich pozycji.

Dziś świętujemy 25 rocznicę trzeciego powstania śląskiego w zupełnie innych warunkach. Pod ciosami Armii Czerwonej i Odrodzonego Wojska Polskiego, pod udzieleniami sojuszników — legła potęga Niemiec hitlerowskich.

Dziś nie część, ale cała ziemia śląska, przesławna dziedzictwem Chrobrych i Krzywoustych, stanowi nierozdzielalną część Rzeczypospolitej. Żołnierz polski objął straż nad Odrą i Nysą. Nowy demokratyczny rząd polski wie, jak wspaniałą perłą jest Śląsk ze swym ludem twardym jak stal, zawsze wiernym swojej Ojczyźnie. Niepowrotnie minęły te czasy, kiedy niecień zdradzoną przez reakcję lud śląski sam musiał

stawiać czoło hydrze krzyżackiej. Dziś idzie z nim cała Polska, cały naród i odrodzone Wojsko Polskie, jego zbrojne ramie. Dłonie nasi wrogowie i fałszywi przyjaciele dowiedzą się, że Polska wróciła na Śląsk na zawsze. Ma do tego nie tylko prawa historyczne, polityczne i narodowe, ma do tego prawo krwi przelanej przez lud śląski w walce o swą polskość. Zwycięstwo zostało osiągnięte raz na zawsze, ale broni nam jeszcze składać nią wolno. Nie tylko zagranica, ale i w Polsce są jeszcze ludzie, którzy chcieliby Ojczyznę naszą zepchnąć z drogi zwycięstwa na dawną drogę klęski. Nie chcą oni zrozumieć, że naród, który odrywa się od swej kolebki, traci siły i zostaje skazany na upadek. Musimy dać im jasną i stanowczą odprawę.

Okrzykiem na cześć bohaterów powstania śląskiego Marszałek Zymierski zakończył swe przemówienie.

Tow. Premier Osóbka-Morawski na odprawie OM TUR

Odnaczenie medalami zwycięstwa i wolności

Warszawa (SAP). W Komitecie Centralnym Organizacji Młodzieży TUR w Warszawie odbyła się miesięczna dwudniowa odprawa przewodniczących i sekretarzy Komitetów Wojewódzkich. W czasie odprawy został omówiony całokształt pracy OM TUR. Uczestnicy odprawy zdali sprawozdanie z terenu, świadczące o stałym rozwoju OM TUR w kraju. Kierownicy wszystkich wydziałów KC dali wytyczne dalszej pracy organizacyjnej.

W czasie dyskusji na odprawę przybył entuzjastycznie witany tow. premier Osóbka-Morawski, który odpowiadał zebrany na zadawane pytania.

Na zakończenie odprawy przewodniczący KC OM TUR tow. Ryszard Obrączka udekorował w imieniu tow. premiera Osóbki-Morawskiego medalami zwycięstwa i wolności kilkunastu aktywistów OM TUR za działalność niepodległościową w czasie okupacji niemieckiej.

Antonescu skazany na śmierć

Bukareszt, 20. 5. Rumuński trybunał ludowy skazał b. premiera rumuńskiego Antonescu na karę śmierci.

Z Rady Bezpieczeństwa

Nowy Jork, 20. 5. W sobotę, dn. 18 bm. rząd Stanów Zjednoczonych przedłożył Radzie Bezpieczeństwa obszerny sprawozdanie, które — jak podają źródła dobrze poinformowane — zawiera wiadomości pierwszorzędnej znaczenia dla podkomisji Rady Bezpieczeństwa, badającej stosunki Hiszpanii gen. Franco. (PAP).

Wydanie Danii b. ambasadora niemieckiego w Kopenhadze

Londyn, 20. 5. Brytyjska agencja prasowa w Niemczech donosi, że ambasador niemiecki w Kopenhadze do r. 1942 został przez władze sojusznicze wvdany władzom duńskim. (PAP)

Przeciwko stworzeniu w Palestynie brytyjskiej bazy wojskowej

Warszawa, 20. 5. — Wybitny działacz żydowski z Palestyny p. M. Erem oświadczył na konferencji prasowej w Warszawie, że masy pracujące w Palestynie sprzeciwiają się kategorycznie brytyjskim dążeniom do stworzenia z Palestyny wielkiej bazy wojskowej.

Prelegent, którego dziennikarzom polskim przedstawił poseł do KRN dr. Adolf Berman, jest jednym z najwybitniejszych teoretyków żydowskiego ruchu lewicowego i piastuje godność generalnego sekretarza „Poalcy Sion”, lewicy w Palestynie, jak też członka Rady Narodowej i egzekutywy ogólnej federacji robotniczej. Stwierdziwszy, iż naród żydowski stracił w tej wojnie kilka milionów ludzi, p. Erem wyraził swoją wiarę w zwycięstwo idei demokratycznej, dla której tak wielkie ofiary poniosł i ponosi w dalszym ciągu społeczeństwo żydowskie.

Przechodząc do obecnych problemów aktualnych, jakie stoją przed ocalonymi w Europie resztkami ludności żydowskiej, prelegent oświadczył, iż osiedlenie przebywających obecnie w obozach w Niemczech niedobitków w niezależnym państwie w Palestynie, jest najlepszym rozwiązaniem nasuwającym się trudności w rozlokowaniu tych ludzi. Byłoby to zarazem najlepszą odpowiedzią na odzywające po klęsce knowania sił faszystowskich, których znaczny wzrost daje się zauważyć w wielu krajach.

Omawiając wewnętrzne prądy, jakie nurtują społeczeństwo w Palestynie, prelegent przywiązuje wielką wagę do dokonanych ostatnio konsolidacji frontu lewicy robotniczej.

Wkład żydowskiej ludności Palestyny do zwycięstwa aliantów jest stosunkowo dość poważny. Choć Palestyna, jako kraj mandatowy, nie była objęta mobilizacją, jednak 35.000 młodych Żydów zgłosiło się ochotniczo do służby w 80 samodzielnych jednostkach wojskowych. Teraz — mówi p. Erem — tak, jak nie damy się wciągnąć w żadne machinacje wojenne, tak też gotowi jesteśmy do walki z bronią w rękę o naszą sprawę.

Prelegent, dał przedstawicielom prasy barwny obraz konfliktu arabsko-żydowskiego, występujących w nim ugrupowań arabskich oraz stosunku okupacji brytyjskiej do poczynań obu stron.

Odpowiadając na pytania dziennikarzy polskich, p. Erem podkreślił potęgę organizacji żydowskiej ruchu oporu, który, zdaniem szefa brytyjskich sił okupacyjnych w Palestynie, zdolny jest do samodzielnego utrzymania porządku w tym kraju.

Tow. Przyjaźni Polsko-Palestyńskiej

Przechodząc do omawiania pewnych manewrów propagandy reakcyjnej, która stara się zdyskredytować godne pożałowania zajęcia antysemitów w Polsce do ostrych wystąpień przeciwko rządowi

Jedności Narodowej, p. Erem oświadczył, iż społeczeństwo żydowskie w Palestynie powzięło już odpowiednie kroki dla zdyskredytowania tych poczynań. Polegają one m. in. na stworzonym w ostatnich czasach Towarzystwie Przyjaźni Polsko-Palestyńskiej, do którego

weszli przedstawiciele wszystkich sfer żydowskich mieszkańców Palestyny, a które będzie miało za zadanie zahamowanie propagandy, jaką na podstawie nadchodzących wiadomości o zajęciach rozsiewają właśnie te koła, które są za nie odpowiedzialne. (PAP).

O niebezpieczeństwie bomby atomowej

Waszyngton, 20. 5. Amerykańskie stowarzyszenie badaczy energii atomowej ogłosiło deklarację, stwierdzającą, że ubolewaniem, że dotychczas w Stanach Zjednoczonych nie utworzono komisji kontroli energii atomowej.

Dysponowanie potęgą, tak doniosłą dla wszystkich ludzi, pozostaje wciąż jeszcze w rękach wojskowych. Nie złożono również jeszcze żadnych wniosków w sprawie kontroli energii atomowej na

skale światowej. Nie widać dążeń do pokojowego wykorzystania energii atomowej, lecz ludzkość zmierza na ślepo ku czasom, kiedy wszystkie narody uprzedmiotowione będą mogły posiadać wystarczającą ilość bomb atomowych do niszczenia ośrodków cywilizacji.

Ostrzegamy naród amerykański — głosi deklaracja — że czas upływa i że ten problem musi być rozwiązany w przeciągu niewielu lat. (PAP)

Ujawnienie organizacji faszystowskiej w Bułgarii

Sofia, 20. 5. W jednym z klasztorów bułgarskich aresztowano organizatorów uzbrojonej bandy reakcyjnej należącej dawniej do faszystowskiej organizacji młodzieży „Brannik”. Celem bandy była walka z obec-

nyimi władzami demokratycznymi. Stwierdzono, że banda ta utrzymywała kontakty z opozycyjnym ugrupowaniem bułgarskim Mikołaja Petkora. (PAP)

„Znieście okupację a będziemy demokracją”

Z okazji Targów Lipskich odbył się meeting polityczny, zorganizowany przez partię bloku demokratycznego, SED, CDU i LPD socjalistyczną partię jedności Niemiec, chrześcijańską demokrację i liberalną demokrację. Z ramienia wymienionych partii przemawiali Wilhelm Pieck, dotychczasowy przywódca komunistów, Jakob Kaiser, dr. Kueltz i Otto Grothewohl, dotychczasowy lider socjaldemokratów. Przemówienia mówców nacechowane były całkowitą zgodnością, że:

1. Niemcy muszą stanowić niepodzielny i jednolity organizm gospodarczy i państwowy: „Niemcy umrą i zginą, jeśli nie będzie jedności gospodarczej. Jedność gospodarcza i jedność kulturalna — poprzez granice okupacyjne i granice krajów jest naszym celem”.

2. Aby Niemcy stać się mogły państwem demokratycznym, muszą otrzymać pomoc i poparcie państw okupacyjnych: „Jedność, której żądamy, oraz fakt, że socjalistyczna Partia Jedności jest partią narodową, nie oznacza, że zmierzamy do dyktatury jednej partii. Socjal-demokraci oraz partia CDU mają mieć w życiu naszego narodu swoje wielkie miejsce. Dajcie nam prawdziwą demokrację, im prędzej nam ją dacie, tym pewniejsze jest, że nie będzie w Niemczech dyktatury. Słowa gen. Kottikowa, wypowiedziane w dniu parady zwycięstwa o pomocy sprzymierzonych dla stworzenia demokracji w Niemczech, przyjmujemy z wdzięcznością. Tak jednak, jak kąpiel nóg nie jest ką-

pielą, tak i demokracja, nam dawana, jest demokracją karłowatą”.

3. Zagłębie Ruhry, Nadrenia i Saara muszą pozostać w obrębie Rzeszy: „Największą troską napawa Niemcy kwestia wschodnich i zachodnich granic Rzeszy. Niech sprzymierzeni przy rozpatrywaniu tych spraw uwzględnią słuszne (!) interesy polityczne i gospodarcze Niemiec, jeśli istotnie zależy im na zbudowaniu demokratycznych Niemiec i zorganizowaniu pokoju świata”. „Jedno jest pewne — wszystko, co Niemców łączy, jest o wiele silniejsze od tego, co ich dzieli”.

4. Dla utrwalenia demokracji w Niemczech rzeczą konieczną jest jak najszybsze zniesienie okupacji: „Uchwały powzięte przez zwycięzców w Poczdamie, gwarantują Niemcom jedność gospodarczą i polityczną”. — „Zapewniono nam jedność gospodarczą Niemiec i zapewniono nam rząd centralny. Czekamy na spełnienie obietnic. Jesteśmy gotowi władzę centralną wziąć w swoje ręce!” — „Im dłużej trwać będzie okupacja, tym dłużej trwać będzie demokratyzacja Niemiec”.

Coraz jaśniej i wyraźniej konkretyzuje się polityka dzisiejszych przywódców niemieckich. Za wychowanie narodu w duchu demokratycznym, za zerwanie z hitlerowską przeszłością — żąda się zapłaty.

Do powyższego sprawozdania trzeba jeszcze dodać, że przemówienia wszystkich nowych wodzów i w tonie i w odzwźwięku, jaki wywołały na sali, żywo przypominały dawne „Volksversammlungen”, a huraganowym oklaskom, które towarzyszyły wszystkim wypowiedziom, domagającym się jedności, zniesienia granic okupacyjnych, centralnego rządu, a zwłaszcza powiedzeniu, że to, co Niemcy łączy, jest silniejsze ponad wszystko, co ich dzieli, brakowało tylko zakończenia okrzykiem „Sieg heil!” (ZAP).

Próba samolotów raketowych

Nowy Jork, 20. 5. Z Fort Worth w stanie Texas donoszą o locie próbnym 25 bezsmigłowych samolotów raketowych, typu „Pi Tl 80”. Samoloty te przeleciały 800 mil w czasie 1 godz. 45 minut, na wysokości 30 tysięcy stóp. (PAP)

OBYWATELE POMORZA!

Nie dajmy wyprzedzić się przez inne Województwa w subskrypcji Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju!

Nie odciągaj się, dziś jeszcze subskrybuj Pożyczkę Odbudowy Kraju!

Wszyscy do placówek subskrypcyjnych.

Święto Morza 23 czerwca

Gdańsk, (ZAP). Na konferencji w Wojewódzkim Urzędzie Informacji i Propagandy komisja organizacyjna ustaliła w ogólnych zarysach program obchodu Święta Morza, które ze względu na datę referendum, 30 czerwca, zostaje przesunięte na dzień 23 czerwca.

Olot delegacji CKW PPS na międzynarodową konferencję socjalistyczną w W. Brytanii

Warszawa, (SAP). W czwartek rano, o godz. 9 wyleciała samolotem na Międzynarodową Konferencję Socjalistyczną delegacja CKW PPS w osobach: generalnego sekretarza PPS tow. Józefa Cyrankiewicza, prezesa C.U.P., tow. Bobrowskiego i wiceministra tow. dr. Grosfelda.

Delegatów żegnał na lotnisku tow. wiceprzewodniczący CKW PPS i generalny sekretarz KCZZ tow. Rusinek, II sekretarz CKW PPS tow. Reczek, III sekretarz CKW PPS tow. dr. Jabłoński i członek CKW PPS tow. Mętyka.

Pracownicy państwowi w walce o poprawę bytu

Warszawa, (PAP). W dniu 15 bm. w siedzibie K. C. Z. Z. odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Państwowych R. P. z udziałem przedstawiciela Prezydium K. C. Z. Z. ob. Sokorskiego.

Postanowiono opracować własny projekt tymczasowej tabeli uposażeń w granicach ustalonych ostatnio dla pracowników umysłowych przemysłu państwowego tj. od 1.200 zł. do 6.400 zł., a to zgodnie z uchwałą plenum K. C. Z. Z. z marca br., domagającą się zrównania uposażeń pracowników państwowych w administracji i w przemyśle.

Celem omówienia i zrealizowania tych postulatów, zebrani zdecydowali zwrócić się do ob. Premiera o zwołanie w tej sprawie w dniach najbliższych wspólnej konferencji z ministrem Skarbu, prezesem C. U. P., oraz przedstawicielami K. C. Z. Z.

Oświadczenie wicekróla Indii

London, 20. 5. Agencja Reutersa donosi, iż wicekról Indii lord Wavell wyraził ubolewanie przed mikrofonem radiostacji w New Delhi, że przywódcy hinduscy nie osiągnęli porozumienia. Kompromisowe propozycje brytyjskie dają Indiom możliwość pokojowego rozwoju, zakończenia walk partyjnych oraz uzyskania zupełnej niepodległości. (PAP)

Wieczory pożegnalne w ZSRR

Więzy polsko-sowieckiej przyjaźni będą nadal serdeczne i trwałe

Moskwa, (PAP) Przed wyjazdem pierwszego transportu repatriacyjnego Polaków z Taszkentu zorganizowano uroczysty wieczór pożegnalny w Pałacu Kultury Włókniarzy, na który przybyli licznie robotnicy radzieccy, przedstawiciele dyrekcji Tekstilkombinatu oraz władz rejonowych.

Mówcy polscy złożyli serdeczne podziękowanie za gościnę i za wareszaty pracy, udzielone im w Uzbekistanie i Tadjykistanie.

Mówcy radzieccy z uznaniem podkreślali owocną pracę ludności polskiej w okresie wojennym i wyrażali nadzieję, że zadziernięte więzy przyjaźni będą nadal serdeczne i trwałe.

Po części oficjalnej odbył się koncert w wykonaniu zespołu artystycznego Zjednoczenia Studentów Polskich z Taszkentu. W programie były piosenki w języku polskim i rosyjskim. Wielkim sukcesem wieczoru była recytacja zbiorowa wiersza Tuwima „Lokomotywa” oraz deklamacja w języku rosyjskim „Pożegnanie Taszkentu”.

W sali Państwowego Teatru Dramatycznego w Karagandzie (Kazachska ZSRR) odbył się również uroczysty wieczór pożegnalny, zorganizowany przez repatriantów polskich. Na wieczór przybyła liczna Polonia miejscowa oraz zaproszeni goście radzieccy, przeważnie górnicy z miejscowej kopalni węgla, gdzie pracuje wielu Polaków. Przy हुcznych oklaskach zebranych, powołał przyznanie honorów w składzie: generalissimus Stalin, minister Mołotow, prezydent Bierut, premier Osóbka-Morawski i marszałek Rola-Zymiński.

Po wykonaniu przez orkiestrę hymnów państwowych Polski i ZSRR uroczystość zainicjowała przedstawicielka Związku Patriotów Polskich ob. Kromkowska, wygłaszając przemówienie o znaczeniu przyjaźni polsko-radzieckiej. W imieniu górników polskich-stachanowców kopalni Zagłębia Karagandyjskiego przemówił główny mechanik kopalni „Pierwsza Bie” ob. Bester. W imieniu młodzieży przemawiał ob. Kieścielewski. Kryśka Skrutkowska, uczennica III klasy szkoły polskiej w Karagandzie, dziękowała przyznanym radzieckim w imieniu działaczy polskiej za gościnę i naukę.

Przedstawiciel władz radzieckich podkreślił ofiarną pracę Polaków w Karagandzie i życzył im powodzenia w ojczyźnie.

Wieczór zakończono wysłaniem depesz dziękczynnych do generalissimusa Stalina i prezydenta KRN Bieruta.

„Ratujcie niemieckie dzieci”

Hamburg, (ZAP) Do Hamburga przybył w piątek prezes szwedzkiego Czerwonego Krzyża hr. Bernadotte, by omówić z brytyjską główną kwaterą sprawę dalszego dożywiania dzieci niemieckich w strefie brytyjskiej. Obecnie szwedzki Czerwony Krzyż dożywia w tej strefie 100.000 dzieci.

By dać możliwość wypoczynku młodzieży niemieckiej wielkich miast władze brytyjskie przygotowują obozy wypoczynkowe, w których mają znaleźć 10-dniowy wypoczynek dzieci od 14 do 18 lat. Kierownictwo tych obozów spoczywać będzie w rękach niemieckich.

Brytyjska Komisja Kontrolna dla Niemiec oświadczyła, że zarząd wojskowy nieustannie poszukuje dodatkowych źródeł żywności, czy to pszenicy z Ameryki, ryb z Norwegii, czy jarzyn w puszkach z Australii dla żywienia niemieckiej ludności cywilnej w brytyjskiej strefie.

Duża ilość paczek żywnościowych została przywieziona ze Zjednoczonego

Królestwa dla niemieckich dzieci w zagrożonych okolicach, które otrzymują dodatkową żywność ponad racje zasadnicze, od czasu, gdy dożywianie szkolne i plany Czerwonego Krzyża weszły w życie w początkach lutego.

Możeby tak anglosascy przyjaciele Niemiec urządzili również zbiórki zabawek dla dzieci, np. karabinów maszynowych, czołgów, samolotów bojowych itp. Wszak dla dobrze odżywionego organizmu niemniej potrzebny jest sport, a „sport wojenny” dla podrastającego pokolenia niemieckiego — to dziedzictwo teutońskie ojców! (Dop. Red.).

Zabytki na ziemiach Pomorza Zachodniego

Na czoło wszystkich zabytków polskich i słowiańskich, jakie zachowały się na terenie Pomorza Zachodniego wysuwa się ambona kościoła w Radaczu (pow. Szczecinek). Ciekawą jest jej pochodzenie. Otóż była ona zbudowana z wozu, jaki miasto Wiedeń ofiarowało królowi Janowi Sobieskiemu na pamiątkę wspianego zwycięstwa nad Turkami w 1683 roku. Z tej ambony niestety zachowały się tylko szczątki, które zabezpieczono. Obecnie znajdują się one w przechowaniu w gmachu starostwa w Szczecinku.

Kilka pamiątek polskich znajduje się również w muzeum miejskim w Szczecinku. Jest to więc płaskorzeźba — portret Sobieskiego i drugi portret malowany na płótnie, a przedstawiający rzekomo Tadeusza Kościuszkę. Muzeum posiada również kilka odcisków pieczęci polskich, które jeszcze nie zostały bliżej zbadane.

Z zabytków prehistorycznych — muzea w Szczecinku, Koszalinie i Białogrodzie posiadają szereg urn słowiańskich. Są to przedmioty, które muszą być jeszcze dokładnie zbadane przez fachowców. Ziemia pomorska kryje w swym wnętrzu wiele jeszcze skarbów, które czekają na prehistoryków. Uczni nasi muszą zbadać przede wszystkim Wołyń, miasto i wyspę, gdzie już Niemcy znaleźli poważne skarby w ziemi i przeprowadzili prace badawcze, jak również inne grodziska tu się znajdujące.

Z zabytków architektury na czoło wysuwa się potężny piastowski zamek książąt pomorskich w Szczecinku. Zamek ten wybudowany został przez księcia Barnimę. Na skutek wojny i bombardowań uległ poważnemu zniszczeniu, mimo to pewne części zamku, a przede wszystkim kaplica zamkowa, w której znajdowały się szczątki książąt pomorskich należałoby uratować. Na murach zamku znajdują się stare kamienne płyty herbowe książąt pomorskich, oraz pomnik św. Ottona, apostoła, który z polecenia króla Bolesława Krzywoustego ochrzcił Pomorze Zachodnie. W Szczecinku godnym uwagi jest również stary gotycki kościółek św. Piotra i Pawła, najstarszy ze świątyń Pomorza Zachodniego (ufundowany już w czasach Bolesława Krzywoustego). Wspinały kościół św. Jakuba niestety leży w gruzach.

O ile chodzi o prowincję, to w szeregu miejscowości znajdują się jeszcze cenne zabytki, pałace, zamki i kościoły. Dużo z nich uległo zniszczeniu, niektóre da się jeszcze odbudować. Wspomnieć warto tutaj w każdym razie o katedrze i pałacu biskupim w Kołobrzegu, katedrze w Kamieniu, kościołach w Trzebiatowie, Zagórze i Koszalinie. W tej chwili na zabezpieczenie tych zabytków brak funduszy.

W archiwach Pomorza Zachodniego znajdują się również polonica. Archiwa te nie zostały jeszcze zbadane, ale np. w Bibliotece Miejskiej znajduje się list Tadeusza Kościuszki.

Nasz feljeton tygodniowy

Z wędrówki po Grudziądzu

— Od samego rana zmartwienie, panie! Wlepiono mi mandat karny za niezamówienie starego napisu w języku niemieckim. Całodzienny zarobek w... — przywitał mnie sąsiad uleźny, używając przy tym zbyt niekulturalnego wyrazu, którego tu nie mogę powtórzyć.

— Przykreść przykreścią, ale zarządzenie słuszne — powiadam. — Wszak resztki śladów niemieckiego należy usunąć i to szybko i radykalnie, choćby za pomocą... mandatów karnych.

— I ja to rozumię i pochwalam, ale w tym wypadku, chodzi tu o rapis na ścianie pbdwórzowej, o którego istnieniu sam nie wiedziałem. Poza tym... jestem za stosowaniem równej miary...

— ?
— No tak, znam drastyczniejsze wypadki, gdzie ingerencja odpowiednich władz jest bardziej wskazana. Np. ... zresztą, co tu dużo gadać, jedź pan ra dworzec, a przekonasz się pan sam o słuszności moich słów. ... i pojechałem, oczywiście... tylko tramwajem.

Z Ziemi Odzyskanych

(Od własnych korespondentów).

OLSZTYN

— Sąd Wojskowy. W Olsztynie został utworzony Rejonowy Sąd Wojskowy oraz Rejonowa Prokuratura Wojskowa, które swym zasięgiem obejmują całe województwo mazurskie. Hamulcem w pracach Sądu i Prokuratury jest nieposiadanie dotychczas własnego lokalu.

— Zwiększenie liczby ludności. Na dzień 30 kwietnia br. w mieście zamieszkiwało 33 tysiące 357 osób, w tym 17.332 kobiety i 16.025 mężczyzn. W porównaniu z ostatnimi danymi, liczba mieszkańców wzrosła o 2357 osób.

— Więźniowie polityczni obradują. W tych dniach odbyło się walne zebranie członków Polskiego Związku b. Więźniów Politycznych, na którym podano do wiadomości, że członkami Związku mogą być wszyscy b. więźniowie polityczni, którzy za to, że byli Polakami, byli szykanowani i więzieni przez Niemców. Dotyczy to przede wszystkim autochtonów. W obradach wzięło udział 106 członków.

O wykluczenie Niemców z Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej

Zarząd Związku Sokolstwa Polskiego na swoim posiedzeniu w dniu 4 maja powziął na wniosek Naczelnictwa Związku uchwałę jednogłośnie, aby w oparciu o paragraf 14 Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej wystąpić do Federacji z wnioskiem o wykluczenie Niemców zrzeszonych w „Deutsche Turnerschaft” z tejże organizacji.

Paragraf 14 w przetłumaczeniu z francuskiego brzmi: „Zrzeszenie, które popełnia czyn lub złoży oświadczenie, wywołujące niezadowolone innych zrzeszeń lub dotykające je boleśnie, może być wykluczone ze Związku”.

Spodziewać się należy, że słuszny wniosek Związku Sokolstwa Polskiego uzyska na przy-

— Saperzy pracują. Niektóre powiaty województwa mazurskiego zostały przez Niemców gęsto zaminowane. Nie zawsze ludność jest zorientowana o miejscu położenia min, co jest powodem nieszczęśliwych wypadków.

Obecnie saperzy wojska polskiego oczyszczają tereny zaminowane. Do obecnego czasu unieszkodliwiono około 100.000 min i niewypałów. W planie znajduje się również zaminowanie schronów: „Hitlera”, znajdującego się w okolicy Łuczyn i „Goeringa”, położonego w puszczy piskiej.

KWIDZYN

ODCZYT

Miejskiego w Kwidzynie (obok katedry) od Miejskiego w Kwidzynie (obok katedry) odbędzie się odczyt na temat najaktualniejszego zagadnienia doby obecnej t. j. referendum ludowego.

Ze względu na aktualność tematu, cały Kwidzyna wzięła udział w wiecu.

szłym zebraniu Federacji statutom przewidzianą większość.

Program Naczelnictwa Związku przewiduje na bieżący rok rozpisanie zawodów:

- 1) pierwszy krok gimnastyczny,
- 2) zawody gimnastyczne o mistrzostwo Polski,
- 3) kurs dla naczelników i zawodników w miesiącu lipcu lub sierpniu.

Na wniosek dr. Nacz. Lewickiego z Krakowa, znanego reprezentanta Polski postanowiono kierownictwo kursu powierzyć dr. Naczelnikowi Fazanowiczowi z Poznania, a na instruktorów poprosić olimpijczyków kpt. Noskiewicz i Kosmana z Warszawy.

Urząd Informacji czy „Dezorientacji”?

W stosunku do Urzędów Informacji i Propagandy mamy wiele zastrzeżeń. Urzędy te nie stoją na wysokości swego zadania, o czym mieliśmy możność przekonania się już niejednokrotnie.

Dotychczas jednak byliśmy zdania, że niedociągnięcia dotyczą tylko Urzędów Powiatowych i Miejskich, zaś instancje wyższe funkcjonują dobrze.

Tymczasem „góra” również szwankuje. Ażeby nie być gołosłownymi przytoczamy następujący wypadek.

W ubiegłym tygodniu otrzymaliśmy z Wojewódzkiego Urzędu Informacji i Propagandy w Bydgoszczy komunikat podający wykaz powiatów województwa pomorskiego, na terenie których w poszczególnych gminach bądź miasteczkach, nie zostały zorganizowane dotychczas Obywatelskie Komitety Pożyczki Odbudowy Kraju.

Powiatów takich było czternaście. Nas szczególnie zainteresował powiat grudziądzki, który wedle komunikatu, do ważnego tego zagadnienia również nie przystąpił. Wobec takiego stanu rzeczy zamieściliśmy artykuł p. t. „Slamazarna działalność Komitetów Powiatowych Pożyczki Odbudowy Kraju dając w nim wyraz ostrej krytyki w stosunku do osób powołanych do prowadzenia tego zagadnienia. Poza tym wymieniliśmy powiat Rypin, w którym rzekomo nie tylko nie zostały zorganizowane Komitety gminne, lecz nie powstał nawet komitet powiatowy.

Po artykule naszym zawrzało jak w ulu. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Grudziądzu, przewodniczący Pow. Kom. PPOK ob. Mu-

Nie ulega kwestii, że dokładne zbadanie Pomorza Zachodniego przyczyni się do znalezienia jeszcze dalszych licznych zabytków polskich z zamierzonej kultury słowiańskiej. (ZAP-Cz. P.)

Muszę przyznać, że zostałem bardzo nie mile zaskoczony. Przechodniom, a przede wszystkim przyjeźdźcom, rzuca się w oczy — wprost vis a vis dworca — wielkich rozmiarów napis „Molkereigenesensschaft” itd. z podaniem numeru telefonu itd.

Jakby na urągawisko szydził tu sobie niemieczyra za swojego barbarzyńskiego dzieła w postaci w gruzach leżącego budynku stacyjnego.

— Precz z tym napisem! — wołam na równi z codziennie przyjeżdżającymi setkami pasażerów i niemiejszej liczby przechodniów.

O mandat karny... prosi winowajca!

W ub. tygodniu miałem „wysoko postawionego gościa”, któremu z pewną dumą pokazywałem nasz domek w dziedzinie odbudowy i usuwaniu rumowisk i gruzów.

Czy był zadowolony, nie wiem, lecz wiem, że miał zawinięte kolano, które potłukł sobie dnia poprzedniego, idąc wieczorem wzdłuż ul. Marsz. Focha, na której w pewnym miejscu usypany z cegieł kociołek ma ra celu przypomnieć przybywającym do Grudziądza, że... znaleźli się w murach zniszczonego miasta.

Przechodząc z 3 maja na ul. Trójkowy drażni nasze nozdrza niemiła woń,

Imponujące cyfry

Wywiad z kierownikiem PKO

W dniach 13 i 14 bm. przebywał w Bydgoszczy Kierownik Centrali Pocztowej Kasy Oszczędności, ob. Piotr Jarocki, przybyły z Centrali w Krakowie, celem zorientowania się w możliwościach oddziału bydgoskiego.

Korzystając z pobytu ob. Jarockiego w Bydgoszczy, przeprowadziliśmy z nim wywiad na temat interesujących szerszy ogół zagadnień.

— Kiedy PKO powołana została na nowo do życia i jak się obecnie rozwija?

— PKO została reaktywowana na mocy decyzji Ministra Skarbu z dnia 11 kwietnia 1945 r.

PKO była jedyną instytucją finansową, którą okupant likwidował, to też musiała rozpocząć na nowo montowanie aparatu organizacyjnego. Pracę tę utrudniało zniszczenie w czasie powstania gmachu Centrali wraz z dokumentami i urządzeniami technicznymi. PKO w szybkim czasie zorganizowała 11 Oddziałów, uruchomiła dział czekowy, który rozwinął się bardzo dobrze i spełnia dodatkowo rolę uzupełnienia obiegu pieniężnego dzięki rozwinięciu obrotu bezgotówkowego. Obrót na kontach od 1 października 1945 r. do 31 marca 1946 r. przekroczył 80 miliardów zł. Biorąc ciekawo załatwili w tym czasie ponad 2 miliony zleceń klientów, a kasy Oddziałów PKO przyjęły i wypłaciły ponad 7 miliardów zł. Saldo na kontach czekowych przekroczyło 1.500 milionów zł.

— Czy PKO opiera się na przedwojennych zasadach działalności, czy też obecnie postawiła sobie nowe zadania?

— PKO kontynuuje wypróbowane metody z poprzedniego okresu działalności, pozostawiając jednak szereg nowych udoskonalień w zakresie obrotu czekowego, np. wypłacanie czeków kasowych przez urzędy pocztowe, co ma duże znaczenie dla przedsiębiorstw mających siedzibę w miejscowościach, gdzie nie ma żadnych instytucji bankowych, przekazy kasowe umożliwiające przewożenie pieniędzy bez ryzyka itp.

— Jakże strąty poniosła PKO wskutek okupacji? Jakże są projekty odbudowy zniszczonych?

— PKO straciła niemal wszystkie nieruchomości w Warszawie i obecnie podejmuje akcję odbudowy.

PKO była pierwszą instytucją w Warszawie, która zainicjowała konkretne rozwiązanie poszczególnych zagadnień w zakresie odbudowy stolicy przez urządzenie konkursu urbanistycznego na rozwiązanie zabudowy gmachu Centrali PKO na tle najbliższego odcinka śródmieścia. Wystawa prac konkursowych, która w ciągu kwietnia była dostępna dla publiczności w Muzeum Narodowym, została przyjęta przez Warszawę z dużym uznaniem.

W odbudowie jest również monumentalny gmach PKO przy ulicy Marszałkowskiej 124 na rogu Moniuszki i Sienkiewicza.

— Może ob. dyrektor poinformuje nas o możliwościach obrotu bezgotówkowego PKO?

— PKO stara się jak najbardziej spopularyzować obrót bezgotówkowy, który ma doniosłe znaczenie dla Państwa. Obrót ten jest korzystny dla klientów, gdyż przelewy z konta na konto są załatwiane bezpłatnie.

Korzyści tego obrotu są tak oczywiste, że wskazanym było by, ażeby wszystkie placówki gospodarcze przystąpiły do obrotu czekowego i załatwiali swoje zlecenia możliwie drogą bezgotówkową.

Należy podkreślić, że z wspomnianego powyżej 80 miliardów zł obrotu PKO w ciągu półroczia — 82% było załatwione bezgotówkowo.

— Przed wojną nie było Oddziału PKO w Bydgoszczy. Dlaczego obecnie utworzono ten Oddział?

— PKO uważa Bydgoszcz za bardzo ważny i węzłowy ośrodek gospodarczy i dlatego założyła tutaj swój Oddział, który będzie starał się jak najsprawniej obsługiwać życie gospodarcze województwa bydgoskiego.

— Czy PKO weźmie udział w Pomorskiej Wystawie Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy w ramach 600-lecia miasta i w jakiej formie?

— Na wystawie bydgoskiej PKO będzie miała specjalne stoisko ilustrujące działalność Instytucji i możliwość wykorzystania obrotów PKO.

— sprzedawane po wygórowanej cenie 6—7 zł za sztukę?

Pytam jednego z wystających w ognku przed sklepem tytoniowym:

— Na cóż czekacie godzinami przed zamkniętymi drzwiami?

— Czekamy, czekamy, może coś będzie. Tak wyczekują codziennie, ażeby po paru godzinach dowiedzieć się, że... papierosów dziś nie ma.

Podziwiam cierpliwość tych ludzi, podziwiam ich... „zapal” do uczciwej pracy hodowanej przez niewłaściwych ludzi na niewłaściwych miejscach.

W jednej z ostatnich nocy miałem narwat sen o Monopolu.

Nie tyle znów o monopolu, zle o intratnym stanowisku, jakie w oparciu o „potężne piecy” tamże uzyskałem.

Byłem tam coś w rodzaju dyrektora. Elegancki samochód stał mi do dyspozycji, który nosił numer 52 603.

Samochodem tym jeździłem sobie do sklepu do sklepu, oferując słynne cygaro „Ligie” po wblornym cenie. Miałem sporo nabywców i sporo forsy zarabiałem.

Szkoda tylko, że był to sen, a tak bardzo lubię Ligie, no... forsy też.

Siew.

— Cóż to za wstrętny smród? — pyta towarzyszący mi gość. — Cóż to za głęboki rów bez wody?

— Widać, że obywatel nie tutsjszy. To t. zw. rzeka „Trynka” — wyjaśniam — której bieg wody wstrzymano po to, aby elektrownię zasilić wodą.

— Jaktó, wstrzymano wodę, aby jej dostarczyć?

— No ta, narazie wstrzymano, wycisnąć się koryta, a elektrownia... poczeka.

— Ciekawe u Was, obyczaje, obywatelu!

— Nie tyle ciekawe, ile celowe — podkręślam. — Ponadto woda w Trynce będzie nam potrzebna do podlewania w licznych ogródkach i działkach. Tymczasem czyści. my. od czasu do czasu zleita się nieba, zesylając nisko deszczu, a działkowcy... oczekają, wszak lato jest długo.

Papierosy! Ot, to temacik, nieprawda? Tymczasem nie tyle to temat, ile zagadnienie. Zresztą... grunt że mamy przyobiecane przydziały, że mamy Monopol Tytoniowy i sklepy sprzedaży, kieski, a na ulicach... lipę!

To jedna strona medalu. A druga? Skąd biorą się papierosy, wyrobu monopolowego,

— Miejski Komitet PPOK podaje do wiadomości, że w poniedziałek, dnia 20 bm. o godz. 13 odbędzie się posiedzenie Sekcji Norm w sali posiedzeń MRN. — Obecność obowiązkowa.

— Pow. Składnica Spółdzielcza OM TUR, Grudziądz ulica Wybickiego 43 rejestruje karty żywnościowe wszystkich kategorii na miesiąc czerwiec.

— Związek Zawodowy Muzyków zwraca się za naszym pośrednictwem do wszystkich instytucji, stowarzyszeń i organizacji, oraz do osób prywatnych, ażeby w razie potrzeby zamówienia swoje na zespoły muzyczne kierowały tylko do Związku mającego swoją siedzibę przy Szkole Muzycznej (Ogrodowa 35).

Związek dysponuje odpowiednią ilością zawodowych muzyków, którzy są zlokalizowani i w myśl obowiązujących przepisów, mają jedynie prawo publicznego angażowania się.

Ostrzega się więc przed zamawianiem zespołów muzycznych, bądź pojedynczych muzyków nie będących w Związku i nie posiadających legitymacji organizacyjnej.

Związek jest osobą prawną, znajduje się pod ochroną wykonywania swego zawodu i w każdym wypadku dochodzić będzie swoich swoich praw.

NA KOSCIÓŁ W TARPNE

Wzwana przez kl. 3a dla młodzieży Gimn. im. J. Sobieskiego — kl. 3 normalnego Gimn. J. Sobieskiego wpłaca 210 zł i wzywa klasę 2c norm. Gimn. im. J. Sobieskiego.

Wzwaną przez ob. Karbowskiego Juliana ob. Magulski Leon, Podgórna 21 wpłaca 100 zł i wzywa ob. ob.

1) Grzegorzewskiego Jana, ul. Podgórna 21, 2) Lipowskiego Jana, ul. Podgórna 21, 3) Polena Leona, ul. Podgórna 21, 4) Nehringa Teofila, ul. Koszarowa 26, 5) Nehringa Jana, ul. Koszarowa 26.

Czytajcie i rozpowszechniajcie prasę socjalistyczną

Zbierajcie ziola

W tej chwili jest najaktualniejszym zbiór następujących roślin leczniczych:

Marzanka wonnej. Rośnie ona w wilgotnych, cienistych lasach. Zbiera się całe ziele bez korzeni. Po wysuszeniu, które się skutecznia w cieniu, silnie i ładnie pachnie kumaryną (zapach siana).

Jasnota biała czyli głucha pokrzywa. Rośnie po cienistych miejscach na ziemi próchniczej, wilgotnej. Kwitnie od kwietnia do jesieni. Wyskubywać same pasczowate korony, najlepiej w koszyczki lub kartony, aby nie zaparzyć.

Kwiat konwali majowej. Osięga w tej chwili wysoką cenę przy większych dostawach świętego kwiatu. Przyjmuje się każda ilość kwiatu bez szypułki, którą się obcina pod ostatnim dzwoneczkiem. Korzysta się z okazji! Reflektuje się w tej chwili na największą ilość dobrze rozwiniętego świętego kwiatu.

Ziele kłuskie. Rośnie pod płotami w cieniu drzew liściastych. Kwitnie żółto. Zbierać całe ziele kwitnące bez korzeni. Gdy suszyć, to szybko.

Ziele kluczyki (pierwiosnka lekarskiego). Rośnie w zarostach gajach, na suchych łąkach. Zbierać całe ziele bez korzenia.

Mącznica lekarska. Krzew zarastający suche, piaszczyste wzgórki w lasach sosnowych. Liście i jagody podobne do borówek, lecz pierwsze tpe i siatkowane, zaś drugie mączyste. Zbierać liście w porze, gdy są same zielone.

Pączki sosnowe. Zbiera się, zanim rzucą łuski żywicy.

Kruszynca. Krzew rosnący po gajach i lasach wilgotnych. Kwitnie przez całe lato. Zdejmować korę z gałęzi jedno lub dwuletnich za ukazaniem się miazgi.

Żywokost. Wyrasta na miedzach, polach, nad rowami, w miejscach żyznych i wilgotnych. Zbierać korzeń, ładnie obmyć, tylko gładkie pręty, bez głów i dostarczyć.

Tatarak pospolity (kalmuz). Roślina wieioletnia, gromadnie wyrasta na pobrzeżach stawów, sadzawek, mokrych łąkach. Zbierać mięsistą, czoligającą się łodygę, gdy poziom wód na to pozwala, obmyć z błota i oczyścić z korzonków, obrastających dolną stronę.

Niedługo zakwitnie rumianek lekarski. Będziemy zbierać główki świeże, zupełnie rozwinięte, te których kwiaty języczkowe są jeszcze wzniesione lub odstają poziomo. Główki z kwiatami brzojszymi zwiastującymi są już dojrzałe i przy suszeniu rozsypią się. Takie nadają się najlepiej na nasiona. Dla celów leczniczych należy zbierać główki bez szypulek, w dzień suchy i pogodny. Suszyć w cieniu, w miejscach bardzo przewiewnych, rozłożone cienką warstwą, unikając wszelkiego ruszania towaru i kruszenia się główek kwiatowych. Spółdzielnia „Nasze Ziolo” organizuje wycieczki do miejsc, gdzie rumianek występuje obficie, aby móc wykorzystać ten

Nie wolno lekceważyć zarządzeń władz

Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na seśi wyjazdowej w Grudziądzu rozpatrywał kilka ciekawych rozpraw obywateli, oskarżonych z art. 3 Dekretu o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa Polskiego z dnia 16. 11. 45 r.

Obywatele ci, wiedząc doskonale, że władze nie pozwalają na posiadanie jakiegokolwiek broni bez uzyskania zezwolenia, bagatelizowali je. W związku z czym w tych dniach stanęli przed sądem: **Pozyc Józef i Blan Eugeniusz** zamieszkałi w Dusocinie powiat Grudziądz.

W listopadzie 45 r. przybył do Poznania nieznanemu osobnik z karabinem i oświadczył, że ma zamiar polować.

Na prośbę Pozyc dostawili mu ten karabin z tym, że Pozyc da mu w zamian jakieś prowianty. Z karabinem tym oskarżeni wzięli się kilka razy na polowanie, uprawiając kłusownictwo i następnie ukryli go w lesie, gdzie został znaleziony przez leśniczego i oddany władzom.

Sąd wymierzył im karę z art. 3 par. 240, 245, -247 K.W.P.K. skazując ich na 2 lata więzienia i pozbawienia praw publicznych i obywatelskich na przeciąg lat dwóch.

Tę samą karę wymierzył sąd **Kraśniakiemu Józefowi** zam. w Grudziądzu przy ulicy Paderewskiego 19, który w czerwcu ub. roku znalazł w opuszczonym pałacu w miejscowości Szywałd, pow. Grudziądz pistolet Waller p. 38. Pistolet ten Kraśniaki przechowywał u siebie wiedząc o tym, że nie posiada nań zezwolenia i wobec tego musi ponieść zaśluszoną karę.

Godlewska Zygmunta zam. w Szembruku pow. Grudziądz urządził się jeszcze sprytniej, bo kupił sobie pistolet za 1000 zł od swego szwagra niejakiego Palkowskiego i przechowywał go u siebie również bez zezwolenia.

Sąd wymierzył mu karę więzienia na 2 lata i utratę praw honorowych i obywatelskich na okres lat dwóch.

Jedną z kolejnych rozpraw była sprawa **Drogosza Tadeusza** ur. 3. 2. 1922 r. w Szonowie, zamieszkałego w majątku Święte, pow. Grudziądz. Drogosz w sierpniu ubiegłego roku otrzymał od nieustalonego żołnierza sowieckiego automat niemieckiego typu MP Nr 2204-4 wraz z magazynkiem i 30 nabojami.

Z automatem tym do końca października ubiegłego roku pomagał pilnować bydła na maj. Święte, które należało do wojska sowieckiego. Po opuszczeniu wspomnianego majątku przez armię sowiecką, automatu tego nie zwrócił, ani nie zameldował władzom.

Sąd uznając go winnym przestępstwa z art. 4, kunkt 1 lit. a dekretu o ochronie Państwa z dnia 30. 10. 44. skazał oskarżonego na dwa lata i 6 miesięcy więzienia i utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 3.

W dalszym ciągu sąd rozpatrywał sprawę **Skorzynskiego Karola** ur. 27. 10. 1895 r. w Żyrardowie, bednarza i **Zboralskiego Stanisława** ur. 9. 5. 1913 r. w Trzepcu pow. Chelmino, ślusarza, zamieszkałych w Grudziądzu przy ulicy Toruńskiej 24.

Oskarżony Skorzynski remontując w czerwcu ubiegłego roku podłogę w warsztacie swoim przy ulicy Toruńskiej 24 znalazł pod podłogą pistolet parabelum z magazynkiem i 18 nabojami. Ponieważ pistolet ten był zanieczyszczony i nie nadający się do użytku, Skorzynski oddał go do czyszczenia Zboralskiemu z tym, że po oczyszczeniu ten odda go kompetentnym władzom. Tymczasem Zboralski mimo kilkukrotnych upomnień, pistoletu nie zdał.

Sąd skazał oskarżonego Zboralskiego na 2 lata więzienia i utratę praw obywatelskich na okres lat dwóch, Skorzynskiego na tę samą karę z zawieszeniem na przeciąg lat dwóch.

Niech powyższe wyroki będą przestroga dla niepoprawnych którzy myślą, że wszelkie przekroczenia ujdą im bezkarnie. Żyjemy w okresie powojennym i dla najszybszego ustabilizowania się porządku i normalnego życia w państwie my przede wszystkim respektować i przestrzegać musimy ściśle zarządzenia władz.

Kto się podporządkować nie chce, musi być ukarany.

Komu są znane groby żołnierzy amerykańskich

Ambasada Amerykańska zwróciła się z prośbą do władz polskich o zorganizowanie poszukiwań grobów żołnierzy amerykańskich, pochowanych na obszarze Polski.

Wiemy o tym, że w niewoli niemieckiej przebywało sporo żołnierzy amerykańskich, zwłaszcza lotników i marynarzy, których obozy znajdowały się na terenie Polski.

Wszystcy więc którym znane są groby w rachubę wchodzących żołnierzy prośeni są o powiadomienie Referatu Budowlanego przy Starostwie Powiatowym w Grudziądzu (ulica Sobieskiego), który z urzędu groby te otoczy opieką i przedsięwzięcie dalsze kroki.

Rodziny poległych żołnierzy amerykańskich oczekują z niecierpliwością wyniku poszukiwań, zatem przyjdźmy im z pomocą.

Ogłoszenie

W związku z pismem okólnym Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 13. IV. 1946 r. — L. dz. IV-A. P. 1457/46 o poszukiwaniu grobów żołnierzy amerykańskich pochowanych na obszarze Polski, uprasza się mieszkańców miasta Grudziądz, kto by posiadał o miejscu położenia grobów żołnierzy amerykańskich w Grudziądzu i ewentualnych danych, dotyczących personalii zmarłego, by zechciał o tym donieść tu. Wydziałowi Zdrowia, Racusz, pokój nr. 16 w godz. od 9—13. Zaznaczam, że na wynik poszukiwań oczekuję z niepokojem w Ameryce rodziny poległych żołnierzy. (1910)

ZA PREZYDENTA MIASTA
Lekarz Miejski: Dr. Piątek.

**Mąka pszenna i żytnia
makuchy i otręby**
stale na składzie

**Pow. Spółdzielnia R.-H.
„Samopomoc Chłopska”**
Grudziądz, ulica M. Focha nr. 12

„Pogoń”

Przedsiębiorstwo Ochrony Mienia
Spółdz. z odpow. udział.

Przyjmujemy strzeżenie fabryk, magazynów, składnic, sklepów i domów instytucji państwowych, spółdzielczych i prywatnych. — Centrala Bydgoszcz - Dworcowa 51, II - Tel. 33-16
Filia Grudziądz, Klasztorna 6

SPRZEDAM ubranie wizerowe. Taczynski, Nadgórna 46, I ptr.

Wisła do morza!

Grudziądz

Żegluga pasażersko-towarowa otwarta

Do Warszawy-Gdańska
bez przesiadania

Odjazd z Grudziądza codziennie rano

W dół rzeki godz. 5.30 (do Gdańska)

W górę rzeki godz. 4-ta (do Warszawy)

Przyjazd do Grudziądza

Z góry rzeki godz. 21 (z Warszawy)

Z dołu rzeki godz. 23 (z Gdańska)

Rozkład jazdy statków jest tymczasowy

Cena biletu do:

Nowego	20,—zł	Do Świecia	
Opalenia		Chełmna	25,—zł
Korzenia	30,—zł	Fordonu	65,—zł
(Kwidzyna)		Bydgoszczy	85,—zł
Gniewu	45,—zł	Toruń	105,—zł
Tczewa	75,—zł	Włocławka	150,—zł
Gdańska	120,—zł	Płocka	175,—zł
Elbląga	150,—zł	Warszawy	235,—zł

Upoważnionym udziela się 50% zniżki

Min. Kom. Polska Żegluga Państw.

Rybacka 27 Grudziądz Telefon 12-86
Wycieczki-Przewóz towarów-Przeprowadzki

TOREBKĘ DAMSKĄ, pozostawioną w kwietniu w aucie „Głosu Pomorza”, można odebrać w Administracji.

SKLEP, punkt pierwszorzędny, nadający się na każdą branżę, odstąpię za zwrotnym kosztów remontu. Zgłoszenia pod nr. 134. (750)

SKRADZIONO dnia 12. 5. 1946 r. w Pokrzywnie, na zabawie, wszelkie dokumenty osobiste na nazwisko Pietrzak Marian, Nicwał, pow. Grudziądz. (749)

Interesujący i pożyteczny odczyt

Z inicjatywy miejscowego oddziału PCK wygłoszony zostanie przez dr. Marzinkę odczyt pod tytułem: **Eugenika w życiu małżeńskim i zwalczanie chorób wenerycznych.**

Odczyt odbędzie się w sali OM TUR w dniach 21 i 22 bm. o godz. 19 — dla mężczyzn, zaś dnia 23 i 24 o tej samej porze

Wstęp bezpłatny. Jedynie przy wejściu składać będzie można dobrowolne datki na cele PCK.

Ze względu na donosie podłoże tematu, sądzimy, że sala odczytowa wypełniona zostanie po brzegi.

Kronika sportowa R.K.S. „TUR”

UWAGA PŁYWACY!

Zgłoszenia zaawansowanych pływaków (czek) do sekcji pływackiej przy OM „TUR” przyjmuje codziennie sekretariat OM „TUR” od godz. 15—18 przy ulicy Wybickiego 38-40. Po otwarciu miejskiego basenu pływackiego, treningi sekcji pływackiej zostaną dodatkowo podane w prasie.

Ze sportu

RKS „TUR” — MKS 3:0 (1:0)

W dniu wczorajszym odbył się na boisku garnizonowym mecz piłkarski z cyklu o mistrzostwo Pomorskiej C.klasy pomiędzy najlepszymi klubami MKS i RKS „TUR”.

Mecz ten, którego przebieg był ciekawy i bardzo zacięty, zakończył się zdecydowanym zwycięstwem — lepszej technicznie — drużyny RKS „TUR” nad MKS w stosunku 3:0 (1:0).

Zawody prowadził ob. Józefowicz.

SIATKÓWKA

Uwaga! Przypominamy wszystkim siatkarzom i siatkarkom (Grudziądzkiego KS), iż treningi odbywają się co wtorki i czwartki o godz. 20 w sali gimnastycznej przy ul. Brackiej.

KUPIĘ wagę decymalną 50*kg, dobry, duży plecak, ubranie granatowe robocze i 2 pary kombinezonów do pracy. Łazarski Edmund, Olejarnia, Łasin. (752)

SPRZEDAM kasę ogniotrwałą. Wiadomość w składzie ul. Wybickiego 35. (753)

KUPIĘ motocykl 100 do 250 cm. Insp. Oświaty Roln., Grudziądz, ul. Legionów 34, II ptr. (751)

KRAWATY, znane ze swej jakości, poleca Wytwórnia Krawatów, Antoni Hofman, Łódź, Piotrowska 200, m. 9. Tel. 107-11. Sprzedaż tylko hurtowa. (1908)

Nareszcie spokojna noc

„INSEKTOL”

a) przeciw pluskwom
b) przeciw pchłom
c) przeciw muchom karakonom i mrówkom

„INSEKTOL”

to rewelacyjny, kontaktowy preparat do zupełnego wyeliminowania wszelkiego robactwa. Sprzedaż hurtowa i detaliczna: Instytut Higieny Gospodarczej - Kraków-Pl. Mariacki 1/1

Uwaga! Uwaga!

rolnicy-stołówki
zainteresowani.

Nadeszła większa partia

prosiąt hodowlanych.

Do nabycia

w Pow. Spółdzielnia R.H.
„Samopomoc Chłopska”
ul. Kwiatowa nr 7

Młodsza siła
do kasy

w detalu, może się zgłosić

„SYNTO-LAK”

Leon Formaniewicz
ul. Toruńska nr. 25

S Z T U M

POTRZEBNY od zaraz czeładnik kominiarski. Sztum, ul. Reja 23. (1905)

Wydawca: Komitet P. P. S. Grudziądz.
Adres Redakcji: Grudziądz Małogrobowa 2.
Telefony: Administracja 1215,
Redakcja 1319,
Dyrektor drukarni 1310.

CENY OGŁOSZEŃ: Drobne za wyraz 5 zł., dla poszukujących pracy i rodzin. 3 zł. Tłusty druk 100% drożej. Zwykłe za tekstem 8 zł. za 1 mm jednoł. wy. w tekście 15 zł. za 1 mm jednoł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 5 zł. za 1 mm jednoł. Komunikaty organizacji zawodowych i społ. (w tekście) i zł. za wyraz. Za terminowe ogłoszenie nie przyjm. się odpowiedzialności. Abonament miesięczny 30.— zł.

Redaguje Kolegium. — Sekretariat czynny od godz. 8—16-tej. — Redaktor nacz. przyjmuje od godz. 11—12. — Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. — Artykuły nadesłane, a nie zamów. nie będą honorowane.